

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA
—
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Umbra morții

„Buletinul demografic al României” nu oferă o lectură prea amuzantă. Este, în schimb, foarte instructiv și de importanță capitală. În cifrele lui seci se oglindește puterea de viață a neamului. Paginile lui sunt un adevărat câmp de luptă. Înfruntă situația mereu schimbată a formidabilei și nesfârșitei încăierări dintre ingerul vieții și ingerul morții.

Optimiști și superficiali, cum suntem, am privit până acum acest spectacol cu aer senin, de biruitori. Ne credem în creștere impunătoare și înălțătoare de nădejdi. — Ultimul număr al pomenitului „Buletin” însă ține să ne aducă la realitate. Străbate din el aer de cimitir. Dincolo de cifrele lui se ridică amenințătoare umbra morții. Infrântă până acum de vitalitatea sănătoasă a nației noastre, ea începe a se ridica, cu răget de sinistră biruință. — Ascultați cifrele, care înfrățesc mișcarea populației pe luna Mai 1935, raportate la cele corespunzătoare din Mai 1934 (în paranteze):

Nașteri au fost 48.939 (față de 52.112 în 1934). — Morți 29.988; (28.508). — Născuți morți 1229 (1227). — Morți sub un an 8.044; (7950). — Căsătorii 15.514; (22.444). — Divorțuri 919; (740). — Pe provincii: cea mai mare natalitate este în Moldova (37,2 la mie), iar cea mai mică în Banat (17,7 la mie). Mortalitatea cea mai mare o are Basarabia, 21,7 la mie; și cea mai scăzută Bucovina, 16,8 la mie.

In total: tendința de scădere a nașterilor și de creștere a mortalității. Nici una din poziții nu este activă față de 1934. Toate fără excepție: născuți, morți, căsătorii, divorțuri, toate bat în retragere de pe linia vieții. Luna Mai 1935 are cea mai scăzută natalitate în ultimii cinci ani. Are, în schimb, mortalitate mare. Căsătorii mai puține; divorțuri mai multe. — Deci: bilanț deficitar. După a noastră modestă părere, de dreptul alarmant. Dacă presa n'ar fi atât de încărcată cu minunile dela Maglav și cu escrocheriile celor de sus, am face apel la ea să-l publice cu slovă mare și de repeșite ori. Doar' doar' s'ar milostivi și să vadă și îndrumătorii destinelor noastre. Doar' doar' se vor trezi din beția frământărilor de-o zi și aceia cari dețin un loc de frunte pe barierele vieții românești. Da' dacă se vor cutremura și se vor gândi, un ceas măcar, și la viitor.

Suntem siguri că n'ar mai putea rămâne nepăsători la acest proces dezastruos al stingerii vieții. Se vor gândi atunci mai serios la întărirea familiei, la distrugerea căreia se lucrează acum sistematic. Ar avea, poate, o tresărire de conștiință aceia cari se pregătesc să legisfeze dreptul de-a omorî copiii în sânul mamei lor. Tocmai acum, în vâzrul nostru Rusia sovietelor își schimbă drumurile; îngreunează divorțul și revine pe înălțime la vechile tradiții ale căminului creștinesc. Aici asta nu ne mai dă de gândit? — Ar fi timpul suprem!

Tovarăși de apostolie

— Gânduri în legătură cu mișcarea agristă dela noi —

(+) Ideea activismului creștin prinde și la noi tot mai mult teren. Congresele Agrilate eparhiale, cu constatările lor mângâtoare, sunt o dovadă. Congresul general al Agrului, ce se va ține în acest an la Carei, va oferi și el o înmănunchere de prins dintr-o privire, a strădanilor și realizărilor, palpabile din răstimpul unui an. Și cu ajutorul Cei de sus tot mai simțită și mai rodnică va fi activitatea agristă, dacă se va ține seamă de adevăratul rost al acestei mișcări: spiritualizarea, în sens pronunțat creștin, a întregii vieți individuale. Operă, la care vor trebui să-și dele tot concursul și laicii, nu numai preoșimea.

Numărul covârșitor al membrilor acestei organizații dându-l însă *mirenii*, evident că nu se va aștepta dela ei apostolie în sensul ieratic al cuvântului. Ca atât mai puțin le revine rolul de dascăli și preoșime în cele ce privesc sufletul. Ei și ca agrisții fac parte din popor. Iar cu privire la popor e în vigoare (sub raportul cărmuirii duhovnicești) și acum ca 'ntotdeauna, regula sf. Celestin I: *Docendus est populus non sequendus*. Altfel s'ar ajunge la o harababură inextricabilă, de Doamne păzește. Rău ca acesta prevede și vrea să încunjoare și sf. Grigore Teologal când precizează: „Oțelilor, nu căutați să duceți voi la păgune pe păstorii voștri; nu vă judecați judecătorii; nu faceți lege legiuitorilor voștri; nu vă ridicați deasupra competenței voastre. Fie-vă deajuns să fiți bine cărmușiți!” — Și cine nu va da drept marelui Dascăl al Bisericii?

Odată fixat acest punct de mănecare, rămâne ca *mirenii*, organizații în cadrele Agrului, să înțeleagă a se face unelele de bună treabă în slujba idealului preconizat de Pius XI, inițiatorul providențial al Acțiunii Catolice: *Pax Christi in regno Christi*, pe căile și cu mijloacele ce le pune la îndemână Biserica prin slujitorii săi. Agru, care se confundă cu Acțiunea Catolică, tinde în primul rând la asfințirea membrilor săi, și printr'asta la încreștinarea radicală a tuturor formelor de viață sub cari și între cari l-e dat creștinului de azi să trăiască. Departe deci de a se înhăma la carul politic al vre-unui partid, se ridică deasupra tuturor, cerându-le respectarea și mână de ajutor pentru intronarea adevărului și moralei creștine pe toată linia. La caz de lipsă trebuie să știe să și impună punctul său de vedere, după cum scrie Piu XI cardinalului spaniol Segura J. Saenz: „Dacă vreodată agitația politică s'ar amesteca oarecumva în treburile religiei și ale moravurilor creștine, îi revine de drept propriu Acțiunii Catolice să facă uz de forța și autoritatea sa ca toți catolicii, de comun acord, să treacă pe planul al doilea interesele și vederile partidelor lor, neținând

seamă decât de progresul Bisericii, al sufletelor și al operelor cărora s'au dedicat”. — Ideal, la care nu se ajunge cu membri politicieni cari, cum scrie păr. C. Avram în ultimul număr (9) al buletinului Agrului, consideră Biserica drept „cal bun de călărit pentru domul cel mari” și, și purcezând în consecință, „folosesc această instituție de o trambulină politică” spre paguba și rușinea instituției de a cărei prestigiu abuzează.

Cu un cuvânt: Agru e o oțtire a idealismului creștin ce-și lucrează actualizarea sistematic, consecvent, după norme bine fixate și având ca interpreți și îndrumători autorizați slujitorii de-al Bisericii. Și cu asta am ajuns la cealaltă latură a problemei: îndrumătorul să știe mai întâiu el însuși bine drumul, și să aibă îndrituirea morală de a repeta vorba Apostolului: Fraților, fiți mie următori, precum și eu lui Hristos. Ceeace, abstrăgând dela alte considerente, înseamnă că, pe lângă cultura teologică, orientarea într'ale acțiunii catolice, darul vorbirii și râvna organizatorică, se mai recere ca cel dintăiu care nu-l atașat pățimaș cu trup cu suflet unui partid politic, tocmai dânsul trebuie să fie. Cum bine zice, tot în buletinul Agrului, și tot păr. Avram: „Părlate, nu-ți prigoni credincioșii care nu fac politica de club a Sfinției Tale, și atunci vei isbuti și Sfinția Ta să înjghebezi Agru în parohie”. — Mai mult: atunci va isbuti să toarne viață în cadrele organizației agrilate parohiale; va avea bucuria să vadă și roade, nu numai forme și vorbe. Atunci va isbuti să-și familiarizeze agrisții cu ideea iubirii împrumutate și efective a mădularelor Corpului mistic al lui Hristos, atât de plastic exprimată de marele luminar din Cesarea Capadochiei: „Odată ce Stăpânul nostru Isus Hristos a binevoit a numi Corp al Său întreagă Biserica lui Dumnezeu, și ne-a făcut, individual, mădulare unii altora, ne-a dăruit tuturor o înrudire universală după armonia dintre toate membrele trupului. Asta face ca, oricât am fi de depărtați unii de alții cu sălașurile, totuși, rubedenia duhovnicească să facă totdeauna, din toți creștinii, vecini și frați apropiați”. — Când s'a ajuns aici, Agru și-a atins scopul: avem pacea lui Hristos în împărăția lui Hristos, încă aici pe pământ, ca un avans a celei ce va să vie în slăvile luminei veșnice.

Congresul general al Agrului. „Asociațiunea Generală a Românilor Uniți” își va ține, anul acesta, congresul general la Carei-mari, în 25—27 Octomvrie. — Locul bine ales. Careii sunt un puternic centru de viață religioasă și, în același timp, cum nu se poate mai potrivit pentru manifestățiunile de afirmare

românească, cum sunt de obicei congresele Agrului.

Nu ne îndolm de reușita deplină a serbărilor. Programul le prevede de proporții mari, ca și în trecut. În afară de începutul lor, Vineri 25 X. când va avea loc numai primirea și ședința Comitetului Central, ele cuprind două zile întregi, cu program bogat și variat. Serviciile religioase și predici, ședințe administrative și festive, rapoarte și discuțiuni. — De observat, că s'au încadrat în program în chip norocos și ședința *Uniunii femeilor*, a *Untunii Corurilor* și *Astrului*. Semn bun, care dovedește că ne apropiem tot mai mult de adevărata structură a „Acțiunii Catolice”. — Nu va lăsa nimic de dorit nici latura artistică. Coruri bune vor cânta la sfintele slujbe. În seara zilei de 26 Oct., vor concerta corurile din Oradea, Satu-mare, Zălau și Carei; iar Dumineca, în 27. IV. va fi un concurs de coruri țărănești. — Tot cu acest prilej, în 26. IX. se va inaugura Casa Culturală a Românilor uniți din Carei. — Prezența înalților noștri Arhiepiscopului va da acestor manifestațiuni strălucire deosebită.

Indemnăm, cu toată căldura și cu toată stăruința, pe toți bunii fii ai Bisericii noastre, să nu lipsească de la această serbare, care se anunță și va fi, fără îndoială, grandioasă. Să alerge toți, din toate părțile țării. Sacrificiul pe care îl fac, va fi răsplătit cu vârf și îndesat. Și, pe deasupra, nici nu va fi prea mare. C. F. R. a aprobat reducerea de 75% pentru congresul Forului, care se ține acum la Caransebeș. Va trebui să ne dea și nouă acest favor. — Petru încartiruire, participării vor anunța pe d. Dr. *Benedict Russu*, notar public Carei; sau *Oficiul vicarial* de acolo, până cel mai târziu la 24 Oct., însemnând dacă doresc a lua parte la masa comună din 26 și 27 Octombrie, la amlazi.

Un cămin pentru studenții noștri la București. De la începuturile României Mari, una din dezideratele noastre a fost: să avem un cămin pentru studenții noștri din capitala țării. Un cămin în care tineretul nostru ajuns în val-vârtejul Bucureștilor să poată avea sălaş liniștit și îngrijire părintească.

Anul trecut această dorință a noastră s'a

realizat: sub conducerea p. Barral A. A. s'a deschis „Căminul Sf. Augustin” care dela 1 Maiu are localurile pe Bulevardul Carol 61. Un imobil foarte potrivit, unde studenții sunt comod așezați, au capelă și încăpe un număr cât de mare. Ba deocamdată se pot încartirui și oaspeții pasajeri, ceea ce e un mare avantaj, mai ales pentru preoții ce merg în capitală, căci pe lângă lefținătate, mai sunt ferți și de alte inconveniente ale diferiților hotelieri, iar capela e la îndemână pentru sf. Liturghie.

Sperăm că, cu noul an școlar, căminul „sf. Augustin” dela București va fi și mai frecventat. Taxa e de 2000 lei lunar și lipsa de fonduri nu prea permite reduceri studenților săraci; în schimb, el facea dăpost liniștit, nu ca alte căminuri unde e disordine și debandadă, încât băieții mai serioși nu pot sta acolo.

În privința aceasta sperăm că la căminul nostru experiențele unui an vor fi suficiente ca să și albă regimul deplin stabilizat și susținut cu toată hotărîrea. La moralul tinerilor contribuie foarte mult disciplina de casă, cum și autoeducația ce și-o fac tinerii în cadrele „Astru”-lui, care ar fi de dorit să-i albă pe toți înglobați sub conducerea directorului lor special. Numai așa vom avea o ceată de intelectuali cu educație adevărat catolică, ce asigură viitorul neamului și al Bisericii.

S'ar mai putea organiza multe lucruri la București. Ne cam lipsesc oamenii, dar ne cam lipsește și orientarea în privința acțiunii unitare. Cu încetul toate se vor putea face. Ceea ce e mai urgent, avem: căminul, care poate adăposti deocamdată o întreagă acțiune, și poate fi locul de întâlnire a tuturor lucrurilor bune! — Cele multe înaintel (nb.).

Accesoriul uzurpă principalul

Reflexii asupra îndeplinirii ceremoniilor religioase

Biserica e o instituție vie, și ca atare va trebui să țină seama de mentalitatea veacului în care trăiește. Bine înțeleg, nu este aci vorba de dogme, ci de ceremoniile religioase, cari pot fi supuse schimbărilor și cari se nasc și trăiesc cu timpurile. Sunt, fără îndoială, și în acest domeniu anumite hotărîri

și prescripții cari dau unor elemente ale ceremoniilor un caracter oficial și quasi-stabil. Cât însă pentru *durata executării* lor, aci totul e lăsat la bunul gust al celor cari le îndeplinesc.

În viața spirituală a unei comunități creștine centrul și punctul culminant, în jurul cărui totul trebuie să graviteze, e, fără doar și poate, sf. liturghie — comemorarea mistică a sacrificiului de pe Cruce. Grație simbolismului pe care Biserica îl desfășoară în sf. liturghie, mai mult decât în celelalte părți ale liturghiei, religia întreagă e reprodusă aci și reprezentată într'un armonios rezumat. Calvarul, crucea, jertfa Cuvântului întrupat se reînnoiesc înaintea noastră în mod real și substanțial. Liturghia, într'adevăr, după învățătura Bisericii, este reproducerea fidelă, adevărată, substanțială, continuarea și reînnoirea mistică a sacrificiului de pe cruce; este, deci, sub o formă nouă, același sacrificiu.

În același timp sf. liturghie slăvește pe Dumnezeu și constituie pentru sufletele noastre un izvor de sfințire și viață: tot harul de aici coboară. Această bogăție a harurilor sfinte îndeamnă și obligă pe unul fiecare să participe la celebrarea sf. liturghiei cu o deosebită evlavie și atențiune. Trebuie deci, ca participarea la jertfa liturgică să ocupe un loc preponderant printre toate celelalte acte de pietate sau devoțiuni, cari, firește, nu sunt a se neglija, însă cu toate acestea cad numai pe planul al doilea, sunt secundare și accesorii.

Cine cutreieră satele noastre are impresia că lucrurile se petrec uneori altfel. E lucru știut că în biserica noastră, în general, în duminică și sărbători mănecatul se împreună cu liturghia. Obșnuința veche, dar nu prea rodnică. Asistând la aceste ceremonii religioase simți o deosebită plăcere când constați că sluga Altarului se la la întrecere cu diacii dela strană. Mai ales la zile mari cântarea devine interminabilă. Se cântă mănecatul pe lung și cu mult ifos, încât durează nu mai puțin de o oră și jumate.

E lucru natural ca în felul acesta să se întâmple ca măsura vremii să indice ora amiezii, iar cu sf. liturghie s'a ajuns abia la intratul cu darurile. Neplăcut surprinși de timpul atât de înaintat, atât preotul cât și can-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Mai multă viață în învățământul religios

— Metoda activă — Metoda Evangheliei —
de prof. Ioan Miclea

II. Învățământul propus de Hristos este intuitiv, — concretizat în cea mai mare măsură. În ceea ce spune, ceea ce face, este mișcare și viață. De aceea chiar primul său ucenic în dăscăle nu-i alege dintre ceice iubesc imobilitatea, stând zile întregi cu odăile cu pereții plini de regulamente și cu aierul îmbăcșit; unde volumele groase și dosarele sunt ronțite de șoareci; iar încheieturile lor, sclerotice și reumatice. Nu ține cursuri în salele cu pereții plini de planșe, reprezentând grâu și neghina, maslinul și vița de vie, ori șarpele și scorpiu în borcanele cu spirit; iar lupul și cămila umplută cu paie. Isus învață acolo, unde peștele e săgeată scăpată din arc, șarpele biciu care fluieră, lupul cu oala în gură, iar mielul se sbate între spini. Isus învață acolo unde se găsesc oameni — la fața locului. — El nu aduce natura ucisă în școală, ci duce școala acolo unde e natura mai vie, ca să facă învățământul cu adevărat viu. (I. Rousseau a spus cam același lucru, dar cu câteva secole mai târziu)

Când învață Hristos, mulțimile, deși flămânde, sunt numai ochi și urechi, minți și voințe. Cu toții sunt cucerți, pentru că ceea ce spune este lumină și viață. E așa de concret, încât l-ai putea pipăi, vedea și simți, deși e așa de subtil și spiritual. Dumnezeu e Tatăl ca și cel de pe pământ, care are mulți copii: buni și răi. Se bucură de cei buni și iartă pe cei răi. Ei știe să dea ceea ce e mai bine decât orice tată pământesc.

Așa dragoste are față de oameni, încât ceea ce a avut mai scump a dat pentru ei: pe Fiul său. — Cine ar putea vorbi mai concret, despre lucrurile așa de abstracte? Unde sunt definițiile și formulele fără viață în acest învățământ? Nu-i vorba, răutatea oamenilor cari n'au ținut seamă de sensul cuvintelor lui, a făcut necesare și definițiile, însă în ele trebuie readusă viața, ce le-a fost stoarsă.

Isus Hristos are cea mai minunată metodă didactică: e atât de generală și în aceeași vreme atât de specială, încât în ea își află oglindire toate preocupările și toate persoanele.

„El intră în atelierul fierarului și a dulgherului; se opresc la marginea holdel expusă la soare ca o rodie; ajută pe bivolar să desguce..

„În ziua sâmbetei; el intră în sinagoga cu pereții văruiți cu var alb”.

„În sala, asemănătoare unei clase dela țară, țărani și meșteșugarii în haine de sâr-

bătoare, cu bărbia în palme ascultă pe tânărul Rabbi. Unul dintre ei, care poate discuta despre calitatea săcării și a grâului și care vorbește mai bine despre Lege decât doctorii. Dulce și umilit, cuvintele sale fac să revieze texte martirizate de Rabini”.

„Pescarilor arși de soare, le povestește alegerea care urmează după pescuit: peștii plini de oaze, suciții, năpârcile sunt aruncate în lac”.

„El vorbește în parabole, citează vechile proverbe populare. Fiecare regăsește în vorbele sale ecoul preocupărilor lui. Plugarul îl aude vorbind de sămânța, care rodește, ori se prăpădește, după pământul în care cade”.

„Grădinarului, care revine să-și stropească castraveții, a cărui mână de sute de ori au scos din puț găleata de lemn, îl vorbește de o apă care țâșnește până în viața veșnică”.

„Vierului îl arată o vie pe care Tatăl o înconjoară cu zid, unde ridică un turn de pază, ca să o păzească de plescurtori, pe care o plivește, o tale și o îngrășe la vremea sa”.

„Fierarului, care se gândește la barosul care face să țâșnească scântele, Isus îl vorbește despre un foc, care curăță sufletul de rugină și deasemenea de un foc nestins rezervat celor răi”.

„Zidarului, clăditor de case și morminte, îi spune de mormintele spoite și pline de pu-

torul încep a da zor ectenilor și cântărilor dela sf. slujbă. Așa încât partea de căpetenie, esențială și culminantă a liturghiei, se desfășoară iac' așa, mai la repezeală și cu mai puțină evlavie. Mai mult, unii dintre credincioși părăsesc biserica, după evangheliile, îndeosebi intelectualii; sau, ceea ce e și mai lamentabil — să nu zic revoltător — nu vin deloc la biserică, plictisită de atâtea cântări. Culmea e, că se obosește asistența, încât nu mai poate fi atentă la ceea ce se petrece pe masa sf. altar. Și atunci să nu ne mire de loc faptul, că pietatea la poporul nostru e ceva vag, neprecis ce atinge chiar marginile ignoranței.

Ar fi timpul deci să ne întrebăm dacă nu trebuie să se ia oarecari măsuri și în aceste chestiuni? Căci așa nu mai poate merge. De ce să n'o spunem pe față: ceremoniile noastre liturgice sunt prea lungi prin firea lor și atunci să le mai trăgăm și să le mai lungim? E absolut inutil! Va zice unul și altul: poporul nostru îi plac ceremoniile lungi și cântate toate. Așa a fost poate în trecut, însă azi s'au schimbat lucrurile. În zilele noastre, până și în popor, s'a abandonat această idee perimată. Chiar din popor se aud glasuri, destul de numeroase, cari mărturisesc că e prea lungă slujba, și numai utrenia dacă ar fi singură — cum se face azi — ar fi chiar desjuns. Deci și poporul s'a cam desobișnuit de ceremoniile interminabile.

De aceea porunca vremii ne obligă să punem lucrurile la punct. Unele limite sunt neapărat de lipsă pentru toate ceremoniile noastre liturgice. Dar în primul rând să se țină cont de sf. liturghie, care formează principialul, și numai după aceea de mânecat. În consecință, mânecatul să nu dureze prea mult, fiindcă creiază dificultăți serioase pentru o bună participare la sf. liturghie. În această privință, felul cum se îndeplinesc ceremoniile religioase în Catedrala din Blaj poate servi de normă în toate bisericile noastre. Și anume, ca și la Blaj, așa și în alte părți, mânecatul nici când să nu depășească limita de $\frac{3}{4}$ de oră; să se cânte: răspunsurile, troparele iuvierii (pripele), antifoanele, mărirea și acum după evangheliile cu cele două stihuri (Indură-te spre mine... și înviind Isus...), Cata-

regiune, de acest zidar încercat care clădește pe stâncă și despre acel nebun care zidește pe nisip¹⁾.

„O mare bucurie, bucuria de a pricepe, bucuria de a înțelege pe unul dintre ai lor, pe care l-au văzut dregând vâslele și carul, le animează ochii lor“.

„El l-a cucerit vorbindu-le limbajul lor, care l-a mișcat în mod veșnic, ceea ce școalele Romei nu l-ar fi putut niciodată învăța, Isus l-a învățat dealungul potecilor acestui sat, căruia îi cunoștea toți arborii, toate bucuriile și toate tristețile“.

„Discursul său, nicidecum solemn, nici abstract, pronunțat în dialectul aramalc, este impregnat de parfumul câmpului“¹⁾.

Pentru succesul predicării sale, întrebându-șe ca material didactic toate ocupațiile, toate lucrurile și ființele din natură. Pe acestea lucruri, zilnic pipăite și văzute, ca pe niște temelii de piatră, își clădește Isus întreg edificiul învățăturii sale. În strictă conformitate cu legile pedagogiei moderne: dela simplu la compus, dela concret la abstract, dela material la spiritual, toate se înlănțuie în mod firesc și normal, fără pic de artificiu.

(Va urma).

vasiile, la cari se mai poate adauga mărirea dela laude, doxologia și troparul. Iar pentru sf. liturghie, solemnă și cu predică, este arhifisicient o oră și jumătate. Nu trebuie la nici un caz mai mult. Datorința păstorilor sufletești ar fi ca să se observe cu stricteță acest interval de timp, căci interesele primordiale ale Bisericii o reclamă aceasta.

Pentru o mai bună rândulală, ar trebui apoi să se statorească o oră fixă — de vară și iarnă — pentru începerea tuturor ceremoniilor liturgice. Îndeosebi a mânecatului și a liturghiei, dela care să nu se facă abatere de cât în caz extrem. Această oră să se facă cunoscută poporului, fie prin îndeplinirea ceremoniilor liturgice la aceeași oră, fie prin publicarea în biserică, fie apoi prin afișare la ieșirea din biserică. Sunt o seamă de credincioși cari țin cu orice preț să știe la ce oră începe regulat sf. liturghie! Poate sănătatea sau grijile familiare nu le permite să vină la biserică când începe mânecatul. Sigur, poporul nostru nu prea e învățat cu disciplina, înă e de datoria noastră să-l facem să progreseze. Nu avem decât să încercăm a avea o regulă oarecare, și fără îndolală vom secera rezultate frumoase. — Numai începutul e greu.

Iată o seamă de reflexii, de care e neapărat de lipsă să ținem cont, fiindcă altfel se stânjenește acțiunea mântuitoare de suflere a Bisericii.

Pr. Șt. B. Dragu

Să se serbeze și Sf. Nichita! Atât de bine mi-a căzut mie — și de sigur și altora, — când un frate preot în coloanele „Unirii“, acum vre-un an doi, a sulevat chestia fixării sărbătorii Sf. Nichita Remesianul, Apostolul Românilor, pe care Biserica romano-catolică îl prăznuște, iar noi, spre a noastră durere și pagubă, nul Ori doară nu suntem și noi, românii uniți, — catolici în credință? Lăsăm adecă să-l serbeze pe Sf. Nichita, Nemții, Ungurii, Francezii, Polonezii, Englezii, și celelalte popoare ale lumii pe care nu-l leagă nimic de Sf. nostru Apostol misionar și încreștinător? Deși bine știm, că nouă Românilor, și pe plaurile Țării noastre românești, a propovăduit Sf. Nichita, crezul bunului Mântuitor Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Ne-a lăsat doar organizare ierarhică, — sub ascultarea Șefului său Papa dela Roma, și ne-a mai lăsat și rânduri scrise cari și astăzi intramă Ori doară pe alți Sfinți Părinți pe care-i serbăm, au mai multă însemnătate, pentru noi Români, decât Sf. Nichita? — Cred că nul Ven. Comisie de editură a noului Liturgier, când l-au încadrat și pe Sf. Nichita în șirul celorlalți Sfinți Părinți a fost, din mai multe puncte de vedere, nespuse de fericit inspirată. Dar ce folos că-l pomenim la rugăciunea: Mântuiește, Doamne, poporul tău, dela utrenie și apoi la proscomedie, — dar nul prăznuim? Ba mai nou au început a-se întrece în a-l lua de patron ceresc pe Sf. Nichita, diferite instituții și reuniuni, însă ce folos că n'are zi de praznic?

Propunerea a fost foarte bună: ziua de 14 Octomvrie, când ortodocșii-neuniți țin pe Cuv. Paraschiva, noi să prăznuim pe sf. nostru apostol și încreștinător Nichita. Iar dacă, dintr'un motiv sau altul, aceasta nu va fi cu putință, să se aleagă altă zi pentru prăznuirea lui cu demnitate. — Dar să se aleagă!

Sinoadele protopopești de toamnă, pe lângă atâtea chestiuni ce desbat, ar face o lucrare într'adevăr folositoare dacă s'ar ocupa și cu aceasta problemă a cărei însemnătate nu poate scăpa nimănui. (Pr. S. Olea).

Dela Maglavit la — popa șapu. Este enorm, de ce e capabilă fantazia populară! Cum în jurul Maglavitului, și pe urma lui în alte locuri, au răsărit minunile ca ciuperclie! Ar trebui ca cineva să le adune, pe seama posterității, ca să se vadă, ce nu a fost în stare să producă poporul românesc în plin secol XXI! Din toate părțile lumea aleargă la Maglavit, fiecare vede și aude acolo ceva minune. Iar ceice nu pot merge la Maglavit, sunt atrași spre alte locuri, despre cari se iscodesc minuni și mai și!

Vom menționa numai două: boui care vorbește și popa devenit — șap.

Povestea bouului s'a răspândit și o știe toată lumea în Timiș-Torontal. Eu am auzit-o în Timișoara în ziua de 8 Sept. a. c. dela niște învățători congresiști. În aceea zi, în comuna Racovița (plasa Buzlaș) la biserică unită se face pelerinaj. S'a nimerit anul acesta, că tot în 8 Sept. să vie la Racovița și episcopul ort. Acum, ca lumea să se îndemne a merge acolo, s'a divulgat povestea că va fi adus la Racovița un bou care vorbește. Anume, un om ar fi avut doi boui la jug. Unul nu a mai volt să tragă și când omul a început să-l bată, ar fi zis către stăpân: până acum am tras eu, de acum înainte vei trage tu! — Acest bou se spunea, că va fi adus la Racovița...

Cealaltă poveste a luat naștere în Gorj, cu destinația de a atrage lumea la o mânăstire de acolo. Un om a avut un copil care l-a murit. Popa nu a volt să-l îngroape, fiindcă omul nu avea parale. I-a spus omului: îngroapă-l tu cum știi. S'a pus omul să sape o groapă în grădina și a dat de o oală cu galbeni. A mers cu un galben la popa și l-a împăcat. Noaptea popa lacom, și-a luat o piele de șap în cap, a mers la fereastra omului, s'a prezintat ca el fiind necuratul și-a pretins să-l dea întregă oala cu galbenii, ca fiind al lui. Omul a zis: dacă sunt banii dracului, ai lui să fie! — și l-a dat popii oala!

Bietul popă ajuns acasă, nu și-a mai putut trage pielea de șap de pe cap, ci umblă tot așa prin lume. Ar fi fost și la Maglavit, unde Petrache i-ar fi spus, că trei ani are să rămâie șap, din pedeapsă pentru lăcomie!

Povestea aceasta am auzit-o la Hașeg, ca întâmplată cu un popă de pe valea Jiului... Și cine ar putea spune toate poveștile de acest gen, ce s'au născut pe urma Maglavitului Unde și-ar fi închipuit Petrache, ce roade va avea descoperirea lui? (N. Brînzeu).

Știri mărunte

Mesajul radfonic al Sf. Părinte la Cleveland. Din prilejul congresului euharistic național dela Cleveland, Preafer. Părinte a ținut să vorbiască și în persoană, dela inimă la inimă, sutelor de mii adunate în congres. Ceea ce a și făcut în 26 Sept. c. la ora romană 22.45, corăspunzătoare orei 16.45 de Cleveland. Cuvintele Vicarului lui Hristos, ce vorbea la microfon în Castelgandolfo, au fost ascultate de congresiști în cea mai perfectă și sfântă reculegere. Căci s'au auzit bine de tot. La o jumătate oră după aceea o telegramă din congres anunță: „Chiara voce del Papa arrivata magnificamente,“: Glasul limpede al Papii sosit magnific.

Bucurie sfântă la Mocod. Frunțașă comună grănițerească Mocod (jud. Năsăud) a avut, Dumineca trecută, parte de luminat praznic religios, pe care nu-l va uita niciodată. În aceea zi de sărbătoare li-s'a sfințit adecă, prin Preașf. Iuliu al Clujului, splendida biserică ce a costat peste două milioane Lei. La această

¹⁾ Abb. Bessières S. I.: Sers.,! Spes, Paris, 1934, p. 193.

bucurie a mocodenilor a participat și lume din jur, așa că numărul celor ce au ascultat sf. liturghie arhierască, în liber, și cuvântul Păstorului celui mare, trece peste 12.000 suflete. Zelul harnicului preot local, care e păr. *Victor Zinveliu*, a fost apreciat de înaltul Ierarh care l-a numit protopop onorar. Seara păr. episcop și suita s'au reîntors la reședința clujană.

Colegiul Român din Roma își are rectorul. Pe cale de a deschide, Colegiul Român »Papa Pius XI« din Cetatea Veșnică și-a primit rectorul în persoana Msgr. *Angelo Dell'Acqua*, o figură bisericească de elită, ce se bucură de deosebită stimă și încredere în cercurile vaticane. După cum scrie *L'Osservatore Romano*, înaltul demnitar eclesiastic zilele trecute a fost primit în audiență privată de Preafer. Părinte Piu XI.

Arhiepiscopul unit sărbătorit. Ne gândim la mitropolitul de Lwow al Rutenilor uniți cu Roma, la I. P. S. *Andrei Szeptyckyy*, care a fost sărbătorit zilele trecute din prilejul împlinirii alor 70 de ani de viață. În toamnă vor fi 35 ani de când a fost numit mitropolit. Fostul ieromonah basilian, născut din familie de nobili, e unul dintre cei mai puternici stâlpi ai sf. Uniri printre Ruteni. În războiul mondial a fost deportat de Ruși în nordul Rusiei (lume, lui de altfel cunoscută, căci o parcursese de multe ori incognito cu gânduri unioniste bogate în roduri). Sinodul Rușilor uniți l-a ales în 1917 de patriarh al Ucrainei. Bolșevismul a sfârșit însă, cel puțin deocamdată, planurile unirii religioase ucrainene. — Mare cititor de așezăminte religioase, culturale și naționale rutene, arhiepiscopul jubilar a fost obiectul celor mai vii și mai sincere manifestații de iubire și admirație.

Locale. Duminică viitoare, a IV-a după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală păr. *Ioan Moldovan*, canonic mitropolitan.

Vindecare miraculoasă la Lourdes. Provăzut cu un certificat medical, dat pe bază de expertiză de specialitate, încheindu-se cu constatarea lapidară: »Paralizie incurabilă«, a venit la 1 Sept. c. și d. *René Chatel* din Fécamp la Lourdes. Intr'a cincea zi a pelerinajului, seara, la 8.30, fiind cufundat în rugăciune la peșteră, simți deodată ca o furnicăre, și apoi ca un fel de sevă de viață prin membrele pân'aci inerte, neputincioase și insensibile. La azil, unde a alergat numai decât, s'a constatat că se poate servi în dragă voie de membrele-i pân'aci paralizate. — După trei ani de completă neputință, a fost în stare să-și miște brațele și degetele, ca orice om sănătos. Ba, (după cum scrie foaia săptămânală a sanctuarului) chiar și să-și răsucescă o țigară în fața comisiei examinătoare de a doua zi după vindecare.

Măsurile de precauție. Războiul italo-etiopian, care se poate lărgi cu unul anglo-italian, a impus Vaticanului luarea din vreme a unor măsuri de precauție. După informațiile agenției »Rador«, în Cetatea vaticană s'a început să se lucreze la săparea unei galerii suterane care va fi la adâncime de 50 metri și va sluji, în cazul unui bombardament aerian, ca adăpostire de persoane și opere de artă. — Tela praevisa minus nocent.

Tot mai aproape. Și în raporturi tot mai cordiale: această-i realitatea în ce privește legăturile dintre *Vatican* și *Statul Francez*. Dovezi: Legea separației bisericii de stat (1906) se poate socoti desființată; nu-i așa mult de când Franța și-a înființat ambasada pe lângă Sf. Scaun; cu prilejul tricentenarului Academiei Franceze și a Muzeului de istorie naturală, pe lângă academicienii mireni și foarte buni credincioși catolici P. Bourget, K. Doumic și G. Goyau, a fost decorat și Mgr. A. Baudrillart, rectorul Institutului Catolic și episcop titular

de Mitilene. În vară, se știe, cu prilejul serbărilor dela Lourdes, oficialitatea franceză a făcut onoruri de suveran cardinalului Pacelli, secretarul de stat al Vaticanului. Bine de curând au fost decorați cu grade ale Legiunii de Onoare card. arhiep. Verdier al Parisului, episcopul Gerlier de Tarbes; prelatul E. Loutil (Pierre l'Ermite) și Francisc Veillot, nepotul marelui scriitor și fiu al bisericii, Louis Veillot.

Islamismul progresa. Sdrăbit în Turcia de asaltul reformismelor raționalistico-francmasonice ale dictaturii kemaliste, islamismul și-a găsit nou teren de expansiune în Africa de Nord și în extremul Orient. În ultimele două decenii propagandistii acestui crez nu prea pretențios au câștigat la 12 milioane de aderenți negri. În China sunt deja 116 școli elementare mohamedane; 62 școli secundare și 8 școli superioare învățând același crez. Și s'a înfipt și în Japonia. Coranul a fost tradus în l. japoneză și nu de mult s'a deschis în Tokio o moschee mohamedană. În toată lumea numărul musulmanilor atinge cifra de 250 milioane. Ingrijorarea prof. Herman Stieglecker dela Linz, care atrage atenția lumii creștine asupra primejdiei musulmane, nu e cătuși de puțin exagerată.

† Raveca Ormenișan, măr. Rece a trecut la cele veșnice în Șăulia de Câmpie la 30 Sept. c. în anul 72 al vieții sale. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

W. Pärnu (Estonia). E drept: în știrea mărunță de care ne scrieți s'a strecurat o greșală pe care o îndreptăm prin aceasta cu plăcere. Și credem că nu vă va surprinde de loc destăinuirea că totul a fost o festă a spiritului gutenbergian: e vorba de o greșală de tipar. Noi adevărat scrisesem cum se întâmplase de fapt: P. Wiercinski S. I. pe vremea când făcea apostolie în Moscova și era profesor de religie la 13 licee și gimnazii, primea drept plată: 400 ruble la an, din cari mai cumpăra și cărți la elevi, pe lângă spesele cu deplasările, stoarse tot din acest »salar«. S'a cules însă greșit: la lună, ceea ce din păcate nu corespunde realității. Deși sigur, Doamne bine ar fi fost, de-ar fi fost așa. — Multe urări de bine la noua situație!

P. Reghin. Nu scriem despre Maglavit înadins. Dacă ne-am ridica împotriva acestei »idolatrii«, cum face d. N. Iorga și alții, frații din Sibiu s'ar supăra și ne-ar declara vânduți unurilor; sau cel puțin franțușilor. Iar închinători ai lui Petrache nu putem fi. Nici »vindecările minunate văzute la Maglavit« și mărturisite »în fața lui Dumnezeu« de către »preotul și profesorul D. Stăniloae« (»Telegraful...« din 29. XI) nu ne-au convins. Deși sunt multe foarte. Poate chiar prea multe: »Minuni la Maglavit se întâmplă la tot pasul, încât te uluiesc. Așa ceva nu s'a pomenit nici pe vremea Mântuitorului. — Să fim bine înțeleși: noi nu tragem la îndoială bunacredința a a diui D. S. Admitem, că a văzut tot ce spune. A văzut o femeie, care începe să audă; un copil care silabisește; un bărbat care șioapătează; etc. Dar de aci, până la a »constata« »vindecări minunate« e cam departe. Pentru că d. D. S. nu i-a văzut pe toți acești »vindecați« decât după vindecare. Înainte nu. Nici D-sa; cu atât mai puțin medici pricepuți. Cum a putut, deci, »constata« »vindecarea minunată«? — I-s'a spus și i-s'a afirmat așa, de către bolnavi și de către alții. Aici, alte rezerve. S'a afirmat doar categoric că însuși Petrache Lupu a fost surdo-mut, și acum e orator desăvârșit. Vedem acum, că gângăvește tot ca mai înainte. S'a spus că e sănătos tun, la nervi și la minte. Dar »foaia matricolă« a lui, publicată de »Zorile«, îl arată amănat, la armată, pentru »debilitate mintală« și apoi »lăsat la vatră«, ca »impropriu serv-militar pt. surdomutism provenit din sifilis ereditar«. — S'a spus, că în jurul Maglavitului nu există nici un fel de interes material. Aflăm acum, că se câștigă sume frumoase din conducerea de pelerinajii. Mai rău. Păr. Bobin, parohul lui Petrache: »primindu-se împotriva Sf. Sale mai multe reclamații la Parchetul din Dolj, acuzații de fraude cu banii strânși din ofrande, a fost îndepărtat din comitetul mixt de clerici și laici care administrează întreprinderea Maglavit«. — Și câte altele nu s'au mai spus! În urmă. încă o observație. Sunt boale, o serie întreagă, de natură nervoasă, isterică. Ele se vindecă ușor, momentan, prin puterea autosugestiei, pe care o provoacă, fără îndoială, spectacolul obsedant dela Maglavit. Dar dela astfel de vindecări, adevărate, până la »minune«, este iarăși o distanță imensă. Nu există nici o dovadă, că această prăpastie a fost trecută la Maglavit. Și, probabil, nici nu va fi!

I. Sibiu. »Telegraful« crede că se cuprinde un »avertisment« pentru noi în preinalta filozofie a diui Schina, care se gândește la denunțarea concordatului și se aprinde de mânia împotriva guvernului care va însărcina, fără doar și poate, un incompetent ca să judece »codul unificării canoanelor«, pregătit acum la Roma. Ingrijorat, »Telegraful« se întreabă, dacă »vor înțelege greco-catolicii noștri acest avertisment«. — Răspundem: înțelegem perfect. Și anume, că: d. Schina trăiește în plină psihoză maglavitică. Asta se vede din seninătatea cu care scrie lucruri ce denotă o ignoranță deadreptul supărătoare și la oari, chiar din acest motiv,

nu li-se cade nici un răspuns. De altfel a început să aibe și vedenii ciudate. Concordatul îl vede balaur; sau mai exact: tatăl unui copil-balaur, »care vrea să înghită statul«. E deadreptul apocaliptic. — Si altă vedenie. Privind pe uniți cari iau acum parte activă la lucrările »Astrei«, Dsa »se transportă cu gândul la peste vreo 20-30 ani, când concordatul va fi făcut »copilul balaur« (sic!) și »codul modificării canoanelor« va lega în mod indisolubil pe păstorii și păstoriții bisericii noastre naționale unite de curtea pontificală, care poate va avea interesul... etc.« — Atunci va fi vai și amar, sau, în terminologie maglaviteană: »foc și rupe«. Așa să știe d. Schina și confracții »Telegraști«!

ASOCIAȚIA GENERALĂ A ROMÂNILOR UNIȚI

In conformitate cu art. 18 din statute convocăm

Congresul arhidiecezan

al Asociației Generale a Românilor Uniți (»Agra«) pentru zilele de 19 și 20 Octomvrie 1935, la Teiuș, cu următorul

P R O G R A M

Sâmbătă, 19 Octomvrie 1935

Ora 16,30, sosirea și primirea Comitetului Arhidiecezan în gara Teiuș. Ora 17, vecernie. Ora 18, ședința administrativă a Comitetului Arhid. (Deschid. ședinței. Citirea rapoartelor secretarului general și al casierului. Alegerea comisiunilor pentru verificarea acestor rapoarte. Discuții asupra rapoartelor).

Duminică, 20 Octomvrie 1935

Ora 9, Sf. Liturghie celebrată de Il. Sa Dr. Victor Macaveiu, vicar capitular, cu asistență. Predică. Ora 11, ședința festivă a Congresului Arhidiecezan (Deschiderea ședinței prin cuvântarea Il. Sale Vicarului capitular. Saluturi: confesuni, autorități, societăți. Citirea rapoartelor comisiunilor de verificare. Prezentarea Moșunilor. Cuvântarea președintelui arhidiecezan. Votarea moșunii. Inchiderea congresului). În timpul ședinței cuvântări pentru popor. Ora 13, masă comună la restaurantul gării. Ora 16, vecernie. Ora 17, Concertul Corului Catedralei din Blaj.

La această manifestație cu caracter religios și național invităm cu drag, pe lângă cei în drept, pe toți membrii Asociației Generale a Românilor Uniți, precum și Clerul și Credincioșii Arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș.

Blaj, la 3 Octomvrie 1935.

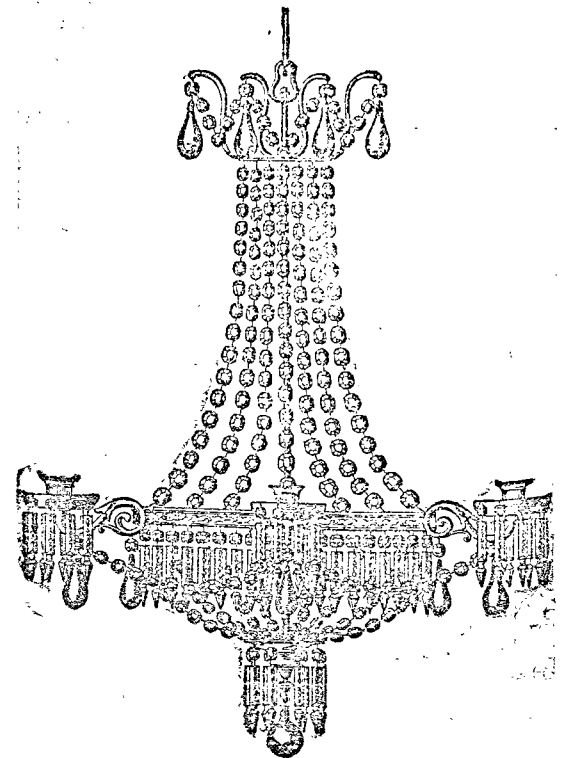
Președinte:

Canonic G. Dănilă

Secretar general:

O. I. V. Barna

N. B. Participarea la masa comună se va anunța la Oficiul par. gr. cat. Teiuș, până Joi, 17 Oct.

Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

frumoase, din sticlă, în diferite forme, pentru bisericile noastre la sate.

Tot aici se află: Odăjdii, Pra-pori, Cruci, Rechizite și Cărți bisericesti, Imprimare, Icoane, și altele.

Cereți Catalogul Ilustrat.

(1-7)